

**[Henning Hasle.]**

afvente Indbetalingen af Forskudsbeløbene o. s. v. Dette er meget uheldigt for Tørveproduktionen, og jeg tror ogsaa, at det er uheldigt for Lejerne i mange Tilfælde, da de risikerer, at efterhaanden som Sæsonen skrider frem, bliver Tørvene daarligere. Jeg vil derfor gerne, at dette Problem overvejes noget nøjere.

Et vigtigere Problem rejses i § 38 b og c. Det drejer sig her om de saakaldte Basiskontrakter og Kontrakter med fast Bidrag, altsaa saadanne, hvor Leje og Afgift for Varme er vævet ind i hinanden. I disse Tilfælde gives der ikke Ejerne Dækning for en Række Udgifter, som udelukkende skyldes Overgang til indenlandsk Brændsel, og som man ikke regnede med, da Lejekontrakten blev oprettet — jeg tænker paa Lagerplads, Lempning, Løsning, Ekstraudgift til Fyring o. s. v. Det eneste rationelle er at gaa over til det, man kalder Forbrugsprincippet, det vil sige, at man skiller Leje og Brændsel ud fra hinanden, saaledes at det bliver fastslaaet, hvad der i disse Kontrakter skal betragtes som Lejen før 1939, idet dette i Fremtiden skal være Leje, medens Resten er Brændselsbidrag, og dette maa naturligvis betales fuldt ud af Lejerne.

Det fremgaar af Bemærkningerne til Lovforslaget, at Ministeriet har overvejet dette, rimeligvis ud fra den Betragtning, at det er det eneste Princip, som medfører en rationel Ordning. Det er ogsaa rimeligt, fordi vi jo har den Bestemmelse — og har haft den, saa længe Krigen har været —, at Ejeren ikke kan opsiges en Lejer. Naar Ejeren tidligere har indgaaet en saadan Basiskontrakt eller Kontrakt med fast Bidrag, har han regnet med, at skulde der komme en stærk Stigning i Brændselspriserne, kunde han frigøre sig for den ved Opsigelse. Nu har Lovgivningen sagt til ham: Du kan ikke opsiges, men vi fastholder dig alligevel paa den indgaaede Kontrakt! Jeg synes ingen Rimelighed der er i dette, og den Løsning, den højtærede Minister foreslaar, er ikke radikal nok. Den gaar ud paa, at den Udskillelse af Leje og Varmebidrag, som jeg omtalte, kan ske ved frivillig Overenskomst. Jeg synes, man burde gaa det Skridt videre, at det blev en Ret for hver af Parterne at forlange

det. I saa Tilfælde mener jeg, at man paa dette Punkt kunde tale om at skifte Sol og Vind lige.

En Nydannelse af stor Betydning har den højtærede Minister foreslaet i § 58 a i 2det Afsnit af det foreliggende Lovforslag. Det bestemmes her, at de frivillige Overenskomster, som hidtil har kunnet indgaaes mellem Parterne uden at skulle forelægges Kommunalbestyrelsen eller Magistraten til Godkendelse, nu skal godkendes. Den højtærede Minister skal ikke regne med vor Tilslutning til dette. Det er jo den sidste lille Smule Bevægelsesfrihed, der er tilbage for Ejerne, og vi mener ikke, det er rimeligt at fratage dem denne. Der er heller ikke noget rigtigt Grundlag for at gøre det. Naar vi har den Beskyttelse, at Lejeren ikke kan opsiges, saa har Ejeren ikke noget Tvangsmiddel over for ham, og det er jo det, der er det afgørende. Situationen er altsaa den, at hvis Lejeren vil nægte at gaa med til en Forhøjelse af Lejen, saa kan han gøre det; Ejeren kan intet foretage sig over for ham i den Anledning. Men hvis Ejer og Lejer ud fra en Billighedsbetragtning bliver enige om at forhøje Lejen, ser jeg ikke nogen Rimelighed i at nægte dem Tilladelse hertil eller i at forlange Godkendelse deraf.

Omgaelsler tror jeg ikke man behøver at være bange for. Den højtærede Minister har sikkert lagt Mærke til en Dom, der er fældet for faa Dage siden. Saa vidt jeg har forstaaet af Referatet, havde Ejeren benyttet sig af Lejerens Uvidenhed og var kommet med visse forblommede Trusler, hvorved han havde faaet Lejen sat op. Men dette blev tilsidesat af Domstolen, og man kan sikkert regne med, at overalt, hvor der er Tale om Omgaelse, vil danske Domstole vide at tilsidesætte saadanne. Der er heller ikke i de faktiske Forhold nogen Begrundelse for en saadan Bestemmelse. Det er over for mig oplyst, at Lejestigningen i København har været 2,9 pCt. Heri er indbefattet hele Nybyggeriet, som ikke er underkastet Huslejelovgivningen, ligeledes er indbefattet de Tilfælde, hvor Lejeforhøjelsen skyldes Forbedringer, og endelig er ogsaa de Forhøjelser, som Magistraten har godkendt, indbefattet, saa det bliver altsaa en meget lille Procentdel, formentlig kun en Promilledel, hvor Hus-